

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnalul acesta este totu a dôu'a Martișor; dar' prenumeratiunile se primesc în tôte dilele. Prețul pentru Austro-Ungaria: pre unu anu e 6 fl., pre I semestrul 3 fl., — pentru România și Terile latine și strefne: pre unu anu 8 fl. (20 franci — le noi), pre I semestrul 4 fl. (10 fr.—l. n.) Unu număr singuraticu costa 12 cr. v.a.

Tôte siodenii și assemnatuniile suntu a se tramite la Redactiunea diurnalului în Gherl'a (Szamosujvár.) Er' diurnalele de schimbă precum și tôte scriserile de a căroră aparentia ar' fi a se face mențiună în acest diurnal suntu a se tramite la Proprietarulu diurnalului
M. B. Stanescu în Arad.

Insertiuniile se primesc cu 7 cr. de linie și 30 cr. dacă timbrale. La repetări mai dese a unor și acelorasi insertiuni se accordează reduceri însemnate în pretiul de inserare. Collectantii de insertiuni se împartăiesc în % cuvenit.

Abonamentele suntu a se face prin asemnatuni postale: La REDACTIUNEA DIURNALULUI în Gherl'a Szamosujvár. Cei de gente barbara și din tiéra străină se vor adresa: în Siberia la Tiarul, în Chină la Ching-chiling-ho, în Persia la Siaculu, în Asia și în celelalte parti ale lumii la prefectul Banija. Prețul de abonamentu se primesc în totu sociul de bani — nu mai în bani ideali nu.

O scena din viéti'a Azurinei séu Amorulu variantu de Casacu. (Urmare.) X.

Nici o dî nu e mai dorita, mai acceptata cu nerabdare, cu mai multa placere, decât acea candu trebuie să se petreacă unu evenimentu importantu, unu faptu, dela care depinde tóta fericearea nostra.

O dorim se se apropie și ne pare reu candu a trecutu.

Ne pare reu, fiindu-că nu mai avemu ce acceptă, cu tôte că amu fostu fericiți cate-vă mominte in acea memorabilă dî.

Dar' cu cătu esti fericitu, cu cătu pare că paradisul pamentescu tî se deschide in cale, cu atatu mai multu animă omenescă doresce . . . doresce, de s'aru poté, unu riu de fericeare, unu oceanu nefinitu de voluptati, și in urma nu remane din tôte acestea decât: reminiscenția.

Amendoi doriau se sosescă Duminecă; dar' le-aru fi parutu mai bine, déca densă se departă; căci atunci amorulu se aprinde și mai multu, și mai multu se doresce și întâlnirea loru e unu balsam alinatoriu, unu balsam de vindecare pentru sangerandele loru animi.

Sosi Dominecă și cu densă bucuria și veselie celor doi amoresati.

Tresaltau de fericeare și nu sciau ce se faca. Aveau ceva de spusu și nu sciau ce. Aveau tôte și se aflau în lipsire.

Aveau . . . dar' n'aveau nimicu.

Fie-care sunetu de óra le dadean unu fioru placutu, incantoriu prin anima, și cu cătu timpulu se apropiă, cu cătu se inseră, cu atâtua erau mai nebunatici!

Dar' sórtea, afurisită sórte, neimblinditulu destinu, inimicu ingrozitoriu alu ómeniloru, se opunea întâlnirei hotarite.

Densii voiau se se véda Domineca sér'a la portitia, se-si spuse unulu altui-a foculu și parjolulu ce le devoră animă, stomachulu . . . și cu tôte estea n'au se se védia la óra prescrisa, căci omulu propune er' Ddieu dispune.

Mum'a Azurinei séu Zinichei, alegeti după poftă animei, in acea séra că nici odata, doriá forte multu a se primblă, și totu-odata a luă cu sine și pe Zinică. Acestă se opuse din tôte puterile, dar' in cele din urma fù nevoita se primésca.

— „D-dieulu meu, murmură Zinică, cătă nefericire mi produce acestă placere a mamei. Ce va dice Bebisiorulu, candu nu me va gasi la portitia . . . ? Ce va crede vediéndu-me imparolista . . . ?“

Si statu cate-va minute pe ganduri.

Lucru de mirare, pentru prim'a óra acum Azurină Zoe cugetă la urmarile unei nesocotinti.

— „Ei si ce-mi pasa dîse Azurină reluându monologul seu; me ducu se me primblu și pentru întâlnirea lui nu vroiu se perdu ocașunea de-a sagetă animă și altoru juni.“

Astfeliu rationă Azurină, candu se determină se plece in Episcopie.

Amorulu pentru Azurină era atatu de usioru, atatu de ieftinu și nepretiuitu incat ucredea ca ori-si-candu pote se-lu aiba.

Si apoi nu e asia, candu esti frumosă?

De, spuneti D-vostre, dispensandu-me de-acesta sarcina.

Se gat că in sér'a de soire, 'si puse unu voal pe față, invită și pe soru-să cea mica, dîsa și numeru **Duoă** și luandu pe mum'a să la brațiu, plecara.

Ajunsera in Episcopie.

Aci o acceptă o duzina de juni-junisiroi tonnateci, cari de cari mai frumosi, mai luxosi și mai parfumati. Intre acești-a putem cită pe poetulu Munteanu de-o statura herculeana, purtându că și meleci o povara in spinare; pe contele Argintu, amantulu macinuzelei Zaharu-dulce; pre Sacagiu, unu gura-casca și unu hagle de prim'a ordine; pe amiculu seu C . . . ; pre D-nu Nasu-Munteanu, inimicul lui Siarla, fratele Azurinei; pe Ursache Miticescu, dîsu și Curchă din cuiubu, unu vechiu adoratoriu alu Zinichei; pre D-nu Smeura tingaulu etc. . . . etc. . . . etc. . . .

Se ne scuse, frumosetele cetitorie și uritii cetitori, că incetam cu pómelnicu, căci ne-ar' trebui 60,000,000 de ronduri, — unu rondu de fie-care, — că se-i spunem pe toti.

mai bine „rugati-ve lui Ddieu că sei aiba in sant'a s'a paza.”

Acestia se primblă cu nerabdare prin gradina, o transversau necontentu si nu se potolira decâtun, candu zarira pe Azurin'a.

La vederea loru o reactiune se operă in anim'a Zinichei.

T. Frate Mando veste buna

M. Nu sémâna a minciuna?

T. Semene n'a semenă
Vestea buna-i din Gher'l'a.

M. Nô, ien' di-o, mè fratre
Dar' s'o dici in poesie,
Séu decum-va vestea-i scurta
Cânta-o se fia lunga!

T. Mè, precum spusu-ti-am tîe
Me dusei la vladicie
Colo 'n Gher'l'a cea bogata
Vladic'a laudata,
Si venindu adusei scire
Ce te pune in uimire.

M. Cum asié? grabesce di
La minciuni nu totu nadî.

T. Seti ce? Nu me conturbă
Lasa-me a-ti enară
Vestea ce-aducu din Gher'l'a.

M. Nô, di frate, di, di, di,
Mai multu nu te-oiu necaji!

T. Scii ce audii in Gher'l'a?
Dar' se nu spui nfmenui'a!
Audiuiu că Vladic'a
Demandă — că Cleric'a
Se nu mai scotia din gura
Vorba buna ori de hula
Decâtun in limb'a latina
Carei'a Sâbou se 'nchina.

M. Atunci si invetiatur'a
Si cântarea si scriptur'a
Seiu că mergu totu latinesce!

T. Nu sciu, da-asié se vorbesce!

M. Hm, de-aci-a esti cev'a,
Te miri ce va mai urmă!
N'ai auditu: pe cleric'i
Unde-i voru duce de-aci,
Dupa-ce voru invetiá
Limb'a, de care-i vorb'a?
Câci aici la noi in tiéra
Numai cu ea potu se piéra!

T. Dieu, ferteate, nu scii carte
Nici judecă mai departe!
Decâtun numai pân' la nasu,
Astfelui de lume-ai remasu!
— Mè, 'mi dice vladic'a,
Se seti tu că cleric'a
Ce-a esti din mân'a mea,
O dueu la Itali'a
La Herculian si Pompej
N'o lasu ici p'ntre vitiei,
De romanu, de proletari,
De misie si de talhari,

Tand'a si Mand'a.

Cari nu voru inaintare
In o limba șrecare,
Ci se tienu pentru vecia
De român'a mojicia!
In Herculian si Pompej,
Tramite-i-voiu eu pe ei,
Caci acum suntu desgropate
Si de lava suntu scapate!

M. Adeca — dupa eum dici —
Clericusii de aici
Toti voru merge 'n alta tiéra!

T. Si nu s'oru intorce iara?

M. Hm, da asta vladic'a
Totu la noi o se renâia?

T. Ast'a nici eu nu o sciu,
Fora credia că in Sâbiiu
Se-a astă vre-o resiedintă,
Locu menitu de locuintă
Pentru vladicii români
Ce li-e mila de straini!

M. Că dieu, frate, bine-ar' fi,
Ci me temu că n'a porni!

T. Nu pornesca, că-lu pornimur,
Séu eu totii-lu parasmu!

M. Nô, ca-ai gâcit'o, fertate!

T. Firesce c'am gâciu frate,
Că, se scii că vladic'a
De n'a muiá latiniá,
In scurtu tempu: astadi ori mână,
Singuru-singurelu remâne!

M. Nici că-i pásă de poporu,
Că-i leneosu si beutoru!

T. Vai, ce slaba politica
Dela Sâboului vladica!

M. Scii ce, Tando, di ce-i vré,
Tu adi mână vei cade
Dar' maréti'a vladicia
Va dominá in vecia!

Tristéti'a disparause de pe obrazu si se inveselise câtu de multu incâtu suvenirea lui Bébé, totu diminuandu, peri.

Suridea in drépt'a si in stâng'a, tragea côte-o ochiada punca mâna la anima si dupa unu turu, toti junii erau fermecati.

(Va urma.)

T. Domine cu Domnedieu,
Num'-atât'a-mi pare reu
Ca nu tiene pravil'a . . .

M. Si ce dice pravil'a?

T. Pravil'a si-alte cărti sănte,
Dicu: mai bine trei cuvinte
Rostite in limb'a t'a,
Că mi intr'a altui'a;
Că-ci cu trei in limb'a t'a
Poti si pe-altii invetia;
Apoi si poetulu cânta,
Si si babele descânta,
Toti in limb'a loru strabuna
Ce-o primira dela muma;
Deci si sant'a rogatiune
Ce-o facem cu 'nchinattune
Fia 'n limb'a romanescă
De vomu se ne mantuescă!

M. De a mea grigia se fia
Cum vré sant'a vladicia!

T. Ba séu limb'a romanescă
Fia 'n legea stramosiescă;
Séu déea limb'a straina,
Limb'a magiara, latina
Ar' vré la noi se 'ntroduca,
Atuncea duea-se — duca
Si marit'a vladicia
Si einstít'a crelicia
La Herculian si Pompej
Se cadia lav'a pe ei
Iar' pe noi lase-ne 'n pace
Se ne rogamu cum ne place
In limb'a nostra strabuna!

M. Tu ai o minte nebuna!

T. De-su nebunu, eu voiu patti,
Dara fia ori ce-a fi
Vréu că la-altariu celu puçinu
Se vedemu preotu românu
Rostindu tôte românesee!

M. Tu vorbesci fanaticsce!

T. Fanaticesce ori ba,
Eu dreptulu 'mi voiu pastră,
Nu m'oiu inchiná orbesce:
Unguresce, latinesce,
De dragulu unui vladica,
Nu voiu asta politica,
Ci precum venii in lume,
Romanasiu cu falnicu nume,
Chiar' asié voiu a luptă
Pentru dulce limb'a mea
Că se n'o dee 'napoi
Nici vladicii de Saboi!

voiu trebuui se cugetu că sustieneti cosmopolitismulu si nu ve-dore de ranele ce se infigu in corpulu natuinei

,Primiti s. c. 1."

— **Not'a Redactiunei.** Vomu publicat pre rîndu articlii d-lui Corespondente — mai moderându-i ici-colo. — Ace'a ca pâna acu-m'a n'amu luatu notitia despre unele lucruri petrecute prin Gher'l'a, inca si-a avutu caus'a s'a. Amu cugetatu intre altele că observându-se ne-corectitatea unor dispositiuni, lucrurile voru luă o alta direpteune mai corespundietore impregiurarilor de pre aici si cerentielor tempului. — Alt'mintrea assecurandu pre d-lu corespondente că si pre noi ne dore de Relegiune intocma că si de Natiune, reieptam dela noi ori-ce suspiciune de cosmopolitismu ori iubire de strainismu.

Conversatiunea de mai susu impreuna cu mai multi articlii de ace'asi natura in se tramise pre lângă următoarele sîre:

Onorabilei Redactiuni dela „Gur'a Satului" in Gher'l'a.
„Abia in dilele acestea mi-au venit la cunoștința directiunea „anapoada si pe dosu" ce-a luat lucrurile pre la Gher'l'a, si me grabesca a dă cursu liberu indignatiunei si ingrițirei ce me cuprinse la intelegerarea tuturor acestora.

„Ce e cau'sa de D-vôstra le tieneti tôte acestea in taină? Au se cade diurnalisticiei se privescă in tacere uciderea semtiului nationalu?.....

„Publicati, ve rog, articlii ce vi-i tramtuit — luându eu pentru toti acestia tota respunderea asupr'a mea atâtun facia de persoanele la cari se referescu aceia cătu si facia de legile de presa. La din contra

Risete si zimbete.

Ore-cene fù poftim la més'a unui sgârcit. Acestea dise catra servitoriu se dee chematului unu servietu (stergariu) curat. Servitorulu se escusà dicându ca nu are mai multe serviete.

— Nérodile, dise stapénulu, dupa-ce remaseră amendoi, nu poteai se dici că suntu la spalatoresa?

Sér'a i-i porunci se aduca sfesnicile de argintu.

— Suntu la spalatoresa, domnule, response servitorulu cu grabire.

* * *

La denti falsi — mancari false. Os pele: Frumosu lucru d-le ospetariu. In pâne amesteci farina de gipsu, ér' cîrnatiulu 'lu umpli cu carne de calu. Nu ti-e greu a pune pre mésa mâncari asié falsificate? — Ospetariulu cu zimbetu ironicu: Eu cugetámu ca la denti falsi nu le priesc decat érasiu mâncari false.

* * *

Unu pazitoriu de nöpte se indatinásce a siedé totu lângă o casa in care locuiáu mai multi teneri, caror'a le faceá multa indemanare, fora inse de-a capetá dela ei cand'va vre-unu cruceriu.

Intr'o nöpte elu dörme, éra in loculu indatinatu.

Unu altu pazitoriu 'lu scóla, intrebându-lu: — „Ia spune-mi, te-a mai superat astadi cenev'a deinter magarii tei?“ — Ba nu, i-i response desceptatulu, — tu esti astadi celu de antâiu.“

* * *

Arborii prin radecine,
Si pamentulu apa bé,
Marea bé ventulu ce vine,
Sórele rou'a o bé,

Elu apoi se bé de luna
Totulu in natura bé.
Urmându regul'a comună:
Óre, noi de ce n'amu bé.

* * *

Unu ore-care cunoseea pre doi frati gemeni, cari semenau unulu cu altulu cá douc picaturi de apa. Intemplându-se se mória unulu din ei, si densulu întâindu-se a 2-3-a dì cu celu-alaltu 'lu agrâi:

— Bene ca te-am intélnit, ca totu doriamu se te intrebui: care din voi a morit, tu séu fratele teu?!

* * *

Totudeaun'a prevedietoriu. Unu omu de-o vîrsta óre-care, suferindu de-o afurisita durere de măsele, allergă la unu dentistu

— Cata se-ti spunu de mai inainte, dise bolnavulu celui care inhătiase deja instrumentele, că mi-e frica grösnicu si că n'asuu fi in stare se suferu scoterea unei măsele.

— Lasa-me se vedu unde te döre, response dentistulu: acést'a nu pote se-ti faca nici o durere.

Máséu'a cu pricin'a fù gasita a nu mai fi in stare de nici unu servit, si scoterea ei fù hotarita in cugetulu tiranului operatoru.

— O se suferi nitielu, dar' o se scapi pentru totudeaun'a, dîse dentistulu că se-lu incuragieze.

— Da, inse nu pociu.

— Déca esti asia de fricosu am se-ti dau cloroformu.

— Mai bine asia.

Dentistulu incepù preparativele. In tempulu acest'a, pacientulu i-si trase pung'a din busunariu si incepù se caute intr'ëns'a.

Operatorulu, voiindu se previna o generositate anticipata, se grabi a dice cu multa cartuosia clientului seu:

— Me rogu, domnule, nu te preocupá de acést'a. Mai avemu vreme, dupa-ce operati'a va fi terminata.

— Dar' nu, domnule doctoru, response cu recela bolnavulu, nu-mi numeru banii decâtú cá se sciu căti am la mene.

* * *

— Dilele trecente, domn'a M... suna cameristei s'ale care in parantesu fiendu dîsu este maritata.

— Roso, dise ea, cu asprime, am avutu tréba cu tine ieri sera, si tu nu te intorsesi nici la miediulu noptii.

Camerist'a se rosî puçinu, apoi dice eu unu surisu:

— Sciu bine că n'am dreptate, dér' rogu pe domn'a se me ierte: D.-t'a vedi pe domnulu in tote dilele, pre candu eu nu vedu pe alu meu de cătu o data pe luna!

* * *

Societatea actiunara franco-ungara de Assecuratiune

care dispune de unu capitalu fundationalu de

 20 millioni de franci in auru

primesce assecuratiuni pre lângă pretiurile cele mai moderate:

1. contr'a daunelor de focu și trasnetu;
2. contr'a daunelor din grindina
3. contr'a daunelor de transportu; — si
4. assecuratiuni de capitale pe vieti'a omului intru tote modalitatile.

Subseris'a Agentura principala a societatiei — in apropiarea tempului de assecuratiune contr'a daunelor de grindina — atrage atentiunea p. t. publicu assecuatoriu cu deosebire asupr'a impregiurarei ca numit'a societate din pretiulu ordinariu de assecuratiune contr'a daunelor de grindina

1. la assecuratiune de papusioiu (cucuruzu, malaiu) si de plante spicose precum si de ori ce plante comerciale **da unu scadiementu de 50 %**;
2. ér' la assecuratiuni de tutunu (tabacu, dohanu) si vinia **scadiementu de 20 %**.

Agentur'a principala din Clusiu.

Assecuratiunile de totu soiulu se primesc la Agentur'a din Gher'a prin d-lu

NYEGRUTZ JENÓ.

De ore-ce numerul estraordinariu edat in dia'a pasiloru, din erore a remasu unenumisatu si numai nrulu urmatoru s'a numerisatu de alu 10-lea, pre căndu cel'a éra alu 10-lea ér' cest'a alu 11-lea: numerulu acesta care e alu 12-lea, pôrta numerisare dupla.

ASSECURATI-VE SEMENATURILE VOSTRE CONTR'A GRINDINER!

SOCIETATEA ACTIUNARA FRANCO-UNGARA DE ASSECURATIUNE in Budapest'a [FRANCO-HONGROISE]

din a carei'a capitalu foundationalu staveritu in suma de
20 millíone franci séu 8 millíone floreni in auru

s'au depusu deja prin actiunari in bani gata

10 millíone franci séu 4 millíone floreni in auru

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statu ungare

primesc assecuratiuni :

1. **contr'a dauneloru causate prin focu si esplosiune**, in edificia si obiecte mișcatore;
2. **contr'a dauneloru causate prin grindina** in totu soiula de produse economice;
3. **contr'a dauneloru causate prin transportu** in veri-ce bonuri séu marfuri espedate pe uscatu ori pe apa;
4. **contr'a dauneloru de chômage**, adeca a dauneloru cari in casuri de focu ori esplosiune urmăza din impuçinarea venitului ori intrerumperea séu chiar' incetarea muncei;
5. **contr'a dauneloru causate prin spargere de iegi** — gémuri la ferestri, oglindi etc.
6. **pe viéti'a omului**, in specia: **asssecuratiuni de capitale, eventualminte si cu adausulu de a se esolvá inainte de mórté la unu anumitu terminu, asssecuratiuni de renta, pensiune si zestre.**

Acésta societate, in fruntea carei'a stau Domnii **STEFANU BITTÓ** că presidente Br. **BELA BÁNHIDY** si **EUGENIU BONTOUX** că vicepresidenti si **LUDO-VICU MOSKOVITZ** că directoru generalu, avendu capitalulu foundationalu mai susu mentionatu, tende onoratului publicu assecuatoriu deplena garantia in tótele privintiele; si la contractarea de assecuratiuni oferra **cele mai avantagióse conditiuni si cele mai mari favoruri possibili**, — ér' daunele obveniente **le regulează si reintóree** in tempulu celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.

Offertele de assecuratiuni le primescu si deslusurile necesarie le dau cu tóta promtitudinea Agenturile principale si cercuale si

**Agentur'a principală din Aradu
la J. M. SCHULHOF si FIIULU**

Aradu Strat'a Atzél-Péter nrn 1.

(in cas'a — mai inainte — MOLLFISCH.)

[4—20.]

ASSECURATI-VE SUPREDICTATELE VOSTRE CONTR'A POGLIUI!